

KECSKEMÉTI LAPOK.

VEGYESTARTALMÚ HETILAP.

<p>Előfizetési díj: Egész évre 5 frt., félre 2 frt. 50 kr., negyedévre 1 frt. 50 kr.</p> <p>Az előfizetés az év folytán minden hónapban megkezdhető.</p>	<p>Megjelen hetenként egyszer, VASÁRNAP.</p> <p>Az előfizetési pénzek, úgy a hirdetések is „Tóth László könyvnyom- dójának” czimzandók.</p>	<p>Szerkesztő- és kiadó-hivatal: BUDAI-NAGY-ÚTCZA 184. SZÁM.</p> <p>E lap úgy szellemi, mint anyagi részét illető minden küldemény a szerkesztő- és kiadó- hivatalhoz intézendő.</p>	<p>Hirdetési díj: 3 hasábos petit sor egyszeri hirdetésnél 5 kr., többszöri vagy terjedelmes hirdetésnél ár- leengedés adatik.</p> <p>Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr.</p>
---	---	--	---

Kecskemét, 1878. nov. hó 7-én.

Olvasóink talán emlékeznek még az ezen lapoknak f. é. 22-ik számában megjelent vezércikkre; a magyar sajtóirodalomba beharapózott újabb irmodor ellen szálltunk síkra, mely a helyett, hogy dolgokkal foglalkoznék, személyeskedik, gyaláz és ócsárol, azon elvhez képest: calumniare audent semper aliquid haeret. Czikkünk, mint fájdalom! az rendszerint szokott lenni, kiáltó szó maradt a pusztában; lapjainkban most a cikk megjelenése után épen oly piacra illő módon irnak, mint irtak annak megjelenése előtt, mert a „Kecskeméti Lapok“-at kevesen olvassák, s ha olvassák, rendszerint elfelejtik, a mit benne olvastak. Ki is fogna provinciális lapra hallgatni!

Nem egészen a mi szempontunkon állva, de az onnan látottak legtöbbjének megfigyelésével irt röpirat Solyom Jenőnek, a „Budapesti Napilap” belmunkatársának „Az irodalom svindlerei” czimű 38 lapos művecskéje, melyet a Debreczenben megjelenő „Délibáb” szerkesztősége adott ki.

Szerző, mint művéből sejtethető, az „Abauj-Kassai Közlöny”-nek az irodalmi szédelgés ellen felszólaló cikkétől indítva, írta meg röpiratát. Azt mondja: „Hirlapirodalmunk, ez az igazán hatalmas közmívelődési tényező, mely a közvélemény vezetésére, közérdekeink igazságos védő, vagy támadó szószólására, s közügyeink megbírlására, sőt hogy egy kiválóbb képviseléséről meg ne feledkezzünk, a közizlés ápolására volna különösen hivatva, pár év alatt a fővárosban, de itt-ott a vidéken is — néhány kivétellel a régibb és újabb vállalatok közül, — olyan nyegle és élősdi csoport kezébe jutott, a kik csodálatos úton és módon a klikk és klakk, a pájtászkodás és tapsonezsereg jóvoltából „írókká”, vagy „hirlapírókká”, voltaképen azonban csak ezek komédiáisáivá burjánzottak föl.”

A ki fővárosi lapjaink részét figyelemmel kíséri, hogy a vidékiekről ne is szóljunk, kénytelen bevallani, hogy úgy az „Abauj-Kassai Közlöny”-nek, mint szerzőnek ezen felháborodása nagyon is indokolt. Alig van lap, melyet az ember végig olvasva azt mondhatná, hogy a fennebb körülírt célznak megfelel; mert a szédelgők felülkerekedése és országot betöltő zaja miatt, az is, a ki netán különben tisztességesen és dologhoz értőleg szólna, kénytelen erejének javát a tudatlanság, romlottság és szájhösködés pellengérezésére fordítani, s csak aránylag csekély erővel küzdhet azon ügy, nézet, vagy elv mellett, melyet becsületes meggyőződése szerint jónak tart. „Nagyobb erővel támadtatik meg a köztársaság,” mondja Ciceró Sextius mellett mondott beszédében, „mint védetik, még pedig azért, mert a vakmerő és elveszett emberek hajlamuktól ösztönöztenek, s önkényt is fellázadnak a köztársaság ellen; a jók, nem tudom miért, lassúbbak, s elmulasztván a rendtelenségeknek kezdetben elejét

venni, kénytelenek végre a végletekhez nyúlni, úgy, hogy a késedelmeskedés és lassúság következtében, midőn már a méltóság nélküli nyugalommal is beérnék, mindkettőt elveszítik.”

De, ha az irodalmi szédelgés elleni harcot helyeseljük, nem látjuk át, miért kellene e harcot oly fegyverrel folytatni, a mely a szédelgéshez úgy hasonlít, mint egyik tojás a másikhoz. Mit jelentsen például a nevezett lapból átvett következő mondat: „Lételükről ugyan a nagy világ édes keveset hall, de a melyek komoly vezércikkeiben jókora nagy közönség élvezi a bolondító csalmatok mámorító hatását, s élezeiben nem- és korkülönbség nélkül röhögi meg a csepűrágó bohócok magasabb tökélyre fejlesztett komikumát.” De helyes lehet a folytatás: „Bukóféiben levő nyomdászok, fegyházakból kikerült iparlovagok, koplaló „zsenik” és több effélék lépnek egymással szövetségre, s „gründolnak” valami „noch nie dagewesen” újságot; óriási plakátok, telve a közönség beteges izlését csiklandozó ígéretekkel, hirdetik a nagy irodalmi eseményt. Az elárúsítók aztán lépten-nyomon kínálják és a publikum veszi töméntelen mennyiségben, olvasván azt oly szent áhitattal, mint a bibliát.” Ez túlzás, de legalább érthető.

Bizony baj, hogy a publikum olyan igen kapva kap a botránytgerjesztő lapon és irodalmi terméken, de ez a publikumnak mindig gyenge oldala volt, s az is fog maradni. „Sokan vannak hivatottak, de csak kevesen választottak”, s míg izlés és jellem nem lesz minden egyesnek sajátja, az izléstelen és jellemtelen tömegeből mindig fog akadni publikumához méltó író.

A baj nem az, hogy zuglapok és ponyvairodalom van, hanem az, hogy a magát tisztességesnek tartó irodalomban az a hang kap lábra, a mely csak amahhoz illő, ha itt illedelemről általában lehet szólni. Nem-e félreértés az, a mit szerző ekként ír: „A szédelgés, a körülmények ravasz kizsákmányolásával óhajtott boldogulás és ezzel kapcsolatosan a tanulatlanság, a nagy pipájú, de kevés dohányú mokány-berczismus akkor kezd lábra kapni, midőn országszerte hódít a tudomány.” A tudományjal jár a háromnegyed, fél, negyed, nyolezad, s még ennél is kisebb tudomány, s a bajt leginkább ez okozza. Felette kevés azoknak száma, a kik megütik a mértéket, s írának az istenadták, csak tudnának; de régi törvény: a hol nincs, ott ne keress.

A népet megtanítjuk írni és olvasni, s ha négy évet iskolában úgy a hogy eltöltött, szabadjára hagyjuk. Sokan még ennyit sem tesznek meg. Az olvasni tudó azt olvassa, a mit megért, a mi eszéhez van mérve, s ez nem tudomány, hanem képes újság és képes-könyv. Csizió és Argirus királyfi. Ezt kell helyettesíteni. Adjunk kezébe oly termékeket, mint Kinizsi Pál, s nem lesz ok panasza. De míg kiváló népies íróink restelik könyveiket ponyván

árultatni, addig erkölcsjavításról, izlésemelésről, pallérozásról hiába beszélünk. A könyvkereskedő, a ki kénytelen drága boltot tartani, nem foglalkozhatik garasos könyveknek árulásával, s a nép nagyrésze nem is fog hozzá bemenni, mert egyrészt nem mer, másrészt meg nem tud lemondani meggyökerezett szokásáról, a piacon, vagy utcán vásárolni lehetőleg mindent.

Társadalmi viszonyainknál fogva arra vagyunk utalva, mindent pénzért, haszonért tenni. Áldozatról senki sem akar tudni, s bajos író fogni, a ki a ponyvairodalom részére kész ingyen írni. Ezek sarkpontjai nézetünk szerint az egész kérdésnek, s míg e nehézségeket le nem küzdjük, s illetőleg az ámitók helyébe a humanitás harcosságait nem állítjuk, fenn épen úgy mint lent, úrnál és parasztnál egyaránt, mindaddig az előkelő és aljas csöcselék a „csepűrágó bohócok” mutatványain gyönyörködni megszűnni nem fog.

Tökéletesen helyeseljük azt, a mit a pánszláv lapok és könyvvállalatok ellen ir szerző, „a melyek hazaellenes férczkidványaikban agyafúrt okoskodásokkal, rágalmazással, vagy gyanúsítással a szláv nemzetiségű nép gyűlöletét igyekeznek ellenünk izgatni”. Csakhogy kár volt a többi nemzetiségről megfeledkezni. A hazánkban lakó újabb időben beköltözött németek, sőt részben a régiebbek is, továbbá az oláhok épen úgy imádnak idegen bálványokat, mint a szlávok. A nemzetiségeknek tanúsított solidaritása ezen fontos kérdésben teszi a százfeji hydrát, a nemzetiségi törekvéseknek kifelé való irányulását, oly nehezen legyőzhetővé. S miként várjuk azt, hogy a Mileticsek, és Zasztavájuk tisztességesen beszéljenek rólunk, ha ezt a saját vérünkől és húsunkból való emberek sem teszik?

Különösen kikel szerző a „Volksblatt”-ok, s a középosztály számára irt olvasmányok ellen, „melyekből az olvasható meg, hogy a regény hőseit nem a szorgalommal párosult munka, hanem a rablás tette gazdaggá, s nem a becsületes élet, hanem a gyújtogatás és gyilkosság tett hallhatatlanná”. Mi megvalljuk, hogy efféle regényeket sohasem olvastunk, mert mindig azon hiszemben voltunk, hogy az ily olesó húsnak hig a leve. Örvendünk rajta, hogy mint a röpiratból látjuk, közel jártunk az igazsághoz, s mulasztásunkon semmi okunk sincs búsulni. De szerző feledni látszik a legtöbb ember gondolkozásmódját; „mundus vult decipi”, s mindenki örvend rajta, ha kissé megesalják, mert így jogot vél szerezni arra, hogy most már meg ő csaljon meg valakit — nagyon.

Figyelemre méltó a szerzőnek magyar honfitársainkhoz intézett szózata is: „Ha nemzetiségünket ezután nem árvalányhajjal, fokossal, s más per excellentiam nemzeti jelvénynyel, hanem irodalmunkkal, tudományunkkal, művészetünkkel, iparunkkal, szóval szellemi és physikai munkánk gyümölcseivel fogjuk dokumentálni; ha lelkesedé-

sünk tárgya nem a cigány lesz, hanem az irodalom, művészet és tudomány: akkor eljutunk oda, hogy társadalmunkban nem lesz úr, hova az idegen. (akár a pánszláv, akár a pángermán) elem beférkőzhessék, melyek ma még igen sok tatóngó hézagot találnak nálunk. A gondolat nem új, de új meg új ismétlésre méltó mindaddig, míg van magyar fül, melyben reggeltől estig nem zúg, nyugtot nem hagyva a tétlenségben tespedőnek.

Milyen kezek forgatják néha a tollat, arról elégséges felvilágosítást ad e mondat: „Néha aztán megesik az is, hogy a sajtó alá rendezett mű nem jelenik meg, az előfizetési pénzek pedig nem juttatnak vissza az egyesek, vagy gyűjtők kezeihez.”

Szerző ezek után beszél még az ítéset megbizhatatlanságáról, s a vidéki lapokról azt mondja, hogy „legalább egyharmada nincs tisztában feladatával.” A helyett ugyanis, hogy az illető vidék helyi viszonyival foglalkoznék, nagyobbára politikát űz. Hogy az illető vidéken mindenkor akad elegendő tárgy, azt feltételezi. Végül a vidéken irodalmilag elrejtett működő erőnek tömörülését ajánlja, s a debreczeni „irodalmi- és közművelődési-kör” feladatát ismerteti.

A „Kecskemét” utolsó számában Zombory úrnak legközelebb megjelent számadására vonatkozólag többek közt azt írja: „Nincs szándékunkban gyanúsítani senkit, de azt el nem hallgathatjuk, hogy vagy a Zombory úr köpenye alatt rejtezők, vagy a „Kecskeméti Lapok” nem helyes úton járnak, s valamelyik a kettő közül, a közönséget érdeklő ezen fontos ügyben port hintett a közönség szeme közé.” Ennek ellenében kijelentjük, hogy a „Kecskeméti Lapok” egyenes úton járt mindig, s az igazat leplezetlenül tárta a közönség elé azelőtt is, és most is. A mi a porhintést illeti, mindenki tudja, hogy valamint nem kell szükségképpen mindennek feketének, vagy fehérnek lennie, mert lehet vörös, zöld stb. is: úgy nem szükségképpen kellett vagy a Zombory úr köpenye alá rejtezőknek, vagy a „Kecskeméti Lapok”-nak a közönség szemébe port hintenie, mert ezt tehetné más, s hihetőleg az is tette. A „Kecskemét” nagyon jól tudhatja, hogy az újdonságok körül valamely lapnak szerkesztősége nem vállalhat jótállást a valódiság iránt, s közölhetőség felett nem belső, hanem külső ismérvek szerint határoz. Ha valaki visszaélt a „Kecskeméti Lapok” szerkesztőségének jóhiszeműségével, ez baj, de a homály ily esetben nem a szerkesztőséget, hanem azt terheli, a ki a szerkesztőséget tévútra vezette.

TÁRCZA.

Mire vitte a gépészet.

— Németből: H. L. —

Ha valaki örült annak, hogy kívánságának célját végre elérte, azt a magánzóvá lett Gnabbelmeier Tóbiás tette.

Hivatásból mint utazó, életének legnagyobb részét vasúti coupéban és postakocsin töltte, s mellesleg mint derék kereskedő, úgy főnöke érdekében, mint már csak azért is, hogy az éji szállást megtakarítsa, az éjjeli vonatokat használta fel; idővel úgy beleszokott, hogy coupéban és postakocsin ép úgy tudott aludni, mint más halandó puha párnán.

Azonban, dacára hogy ez életmód mellett meghívott mint valami serfőző, Gnabbelmeier úr becsúgya mégis csak oda irányult, hogy magát végre jól megérdemelt nyugalomba helyezhesse; a miért is mikoron valamelyik öreg nagynénje meghalt, kívánságát teljesedve látta. Az elhunyt hölgy házat és kertét s ezenfelül még annyi készpénzt is hagyott rá, hogy abból az élet igényeit teljesen kielégíthette.

Visszavonult tehát, a kis városi casino tagja lett, résztvett délutánonként a tekezésben, este pedig a vendéglőben, a hol, mint sokat utazott férfit, a nagy szót vitte, szóval honoratior lett.

De nincs rózsza tövis nélkül; a mi Gnabbelmeierünknek is megvolt Achilles sarka, neki is el kellett azon örök igazságot ismernie, hogy e földön nincs tökéletes boldogság.

Tóbiás úr aludni nem tudott, Morpheus távol maradt tőle. Ha az egész város édes álomba szenderedve aludt, ő nyugtalanul hanykolódott fekvő helyén és dühösen hallgatá hogy horkol ott kün

A búza-üszög.*)

Miután ez idén hazánkban a búza-üszög ismét nagy mértékben jelentkezett és több helyt a termést tetemesen csökkentette, újlag fölmerült azon kérdés, vajon mi okozza ezen növénybetegséget és melyek lennének azon óvszerek, melyeket annak elkerülésére alkalmaznunk kellene.

A búzáknak e kóros jelenségét már Plinius (C. S. Major) észlelé, ki 79-ben halt meg Kr. sz. u. és Historia naturalis című munkájában uredo-nak nevezé; innen urere = égni, miután a beteg növény mintegy megégetve, korommal bevonva látszik lenni. (Persoon a növényrozsdat nevezte el uredo-nak.) Plinius talajbeli rosz viszonyoknak és kedvezőtlen időjárásnak tulajdonítá az üszögöt.

Virgilius a földművelésről irt költeménye első énekében azon tanácssal szolgált a gazdáknak, gyujtanák fel aratás után a tarlót, mert — úgy mond — a tűz minden kártékony anyagot fölemészt és a jövő termést a gyomok mérgetől és a talaj csipős nedvességétől megóvjá. O már Plinius előtt észrevette a gabnafélék betegségeit.

Plinius nézetét még a mult századbeli természetbuvárok is oszták, kik is mind azt hívék, hogy a jelentkező fekete por a növény kóros átváltozás, és midőn Persoon 1801-ben e kóros jelenséget gombáknak nevezte, több oldalról megtámadtatott.

Meyen, ki 1837-ben a megbetegedő zsenge növényekben a gombaszálcsákat, valamint az ezekből fejlődő sporákat — magsejteket — észrevév, még azon véleményben volt, hogy azok a külső befolyások által megbetegedett növény romlott nedveiben mintegy önmaguktól származtak.

Tulasne bebizonyította 1854-ben, hogy az üszöggomba sporái csiraképesek, mely oknál fogva annak tenyész-szerveit is képezik. De Bary és Fischer már bővebb felvilágosítást nyújtottak a mycelium — gombatelep — és a sporák — magsejtek — fejlődéséről a megtámadt gabnaféle növény belsejében.

Újabb időben több természettudós elvitázhatlan bizonyítékot nyújtott, hogy a gabona-üszöggör csakis az üszöggombák (Ustilagineae) sporái által idéztetik elő. Bebizonyította ezt infenctioi által Kühn 1858-ban Tilletia caries (maghon-üszög), Hoffmann 1866-ban Ustilago carbo (koromüszög) s Wolf 1873-ban Urocystis occulta (rozsszár-üszög) és egyéb üszöggombával. Ezen kísérletekből nemcsak az tűnt ki, hogy az infektált növények felvették a jellemző betegséget, vagy más szóval, hogy a sporák csiratömlői behatoltak a megfelelő növényekbe, hanem még az is, hogy bizonyos üszögfélék csakis bizonyos növényrészeket támadnak meg, például csupán a szárt, vagy a poródat, vagy egyedül a maghont, vagy pedig az egész virágzatot. Így megszokta támadni a pázsitfűvek füzérkéit Ustilago carbo, a búza maghonát

* Ezen szakértelemmel irt értekezést a nm. földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszterium közlés végett a „Gazdasági Lapok”-hoz küldötte be; mi ennek nyomán közöljük. A szerkesztő.

Tilletia caries, a mécsvirágfélék poródat Ustilago antherarum, a tengeri vagy máé oldalhajásait és tenyész-szerveit Ustilago maydis, a roza szárának tápsejtfonalait Urocystis occulta, több sásféle maghonának fölületét Ustilago urceolorum stb. A mely növényrészekben azután az üszöggomba jelenléte és terjedése fekete vagy sötétbarna, világos vagy sötét ibolyaszínű, többnyire kellemetlen büzü por, a sporatömegek által mutatkozik.

Ezen előzményekből az tűnik ki, hogy az üszöggomba többféle változatosságban lép fel; azon üszöggör azonban, mely az idén támadta meg oly nagy mértékben a búzát, az Ustilago carbo nevét viselő élődi gomba okozta, mely különben több helyt, így Bars megyében a Tilletia caries társaságában jelent meg.

Az üszögfélékről (Ustilagineae) bővebben akarván szólni, mindenekelőtt meg kell említenem, hogy azok virágos növényekben lakozó élődi növények, valódi parasiták, melyeknek finomszálú elágazott gombatelepük (mycelium) az illető tápnövényt különféle irányban áthatja és bizonyos helyeken tenyésztésre jut. A gombatelep szálcái (a mycelium hyphái) ugyanis gyors szaporodás és a sejtszövet felemésztése után magsejteket (sporákat) képező szálcákká nyulnak, melyek tagokra oszlanak és sporákra hullanak szét. Ezen sporák képezik azután azon tömeges fekete port, mely az elpusztult sejtszövet helyét foglalja el, és mely a megtámadt növényrészek széthullása vagy megfakadása után lesz szabaddá.

A sporák többnyire egyszerű, gömbölyded, sötét színű sejtek, melyek azonban néha hálónemű vagy rácsozatos külhámhártával (episporiummal) vannak körülvéve; többnyire különváltak és csak néhány fajnál csomósan egyberagadvák.

Az üszöggomba sporái a vetőmaggal, a trágyával vagy a levegőből a földbe jutván, vagy ott már jelen lévén; kellő nedvesség mellett csirázni kezdenek, csiratömlőiket legott, de Bary, Kühn és Hoffmann szerint, a csirázó gabnaféle növények zsenge földalatti tengelyeibe bocsátják, ezekben myceliummá fejlődnek, mely a tápnövényvel együtt, és pedig ennek tápsejtszövetében, vagy a sejtragaszban mindaddig növekszik, míg a természetének megfelelő növényrészbe nem hatol, hol azután továbbtenyészik és sporákat fejleszt.

A mycelium ugyanis, mely a tápnövény földföldtől részeiben a nélkül, hogy azt észrevehetőleg átváltoztatná, finoman elágazott szálcák alakjában a sejtek közt, sőt ezeken keresztül is növekszik, azonnal tetemesen kezd terjeszkedni, mihelyt a terjesztésére alkalmas pontot elérte, a hol is a sejteket mind betölti és elpusztítja. Ezen myceliumszálak most sporákat képező szálcákká fejlődnek, melyek kocsonyásan feldagadt membránok — hárták — és sűrű olajnemű fénylő tartalom által árulják el jelenlétüket. Ezekből akép képződnek a sporák, hogy az ágacsák végei egyenkint gömbösen vagy pedig olvasó módjára láncolatosan, több helyt megdagadnak, és miután tartalmuk új membránnal vétetett körül, elfűződnek. A mint ilyen a spora létrejött, a tulajdonképeni mycelium és a magsej-

az éjjeli ör; pokoli öröm fogta el, ha a szomszédok a macskákat szidták, melyek ilyenkor a háztetőn, nem épen harmonicus, hangversenyeiket rendezték. Minek is aludjék más, ha neki ébren kell lennie?

Mindent megkísérlett már, hogy aludhassék. Allo-, homöo-, hydropathiánál, hirneves tanároknál orvoslást keresett. Hiába! Mint önkénytes tűzoltó a gyakorlatoknál fásasztotta magát, futkározott, lábait sebbé törte, — ébren maradt. Favágás, homoklapátolás, — semmi sem segített, kőmiveseknek téglát adogatott; csontjai fájtak ugyan, de az a Morpheus, ki mákszemeket mindenüvé szór, őt kerülte. Egy szép napon sürgönyt kap, mely őt sürgetve az ország másik végére hívja; felül a gyorsvonatra, ezen 36 órát tölt, ebből két éjszakát és kialudva tér vissza; ki volt boldogabb Tóbiásnál?

Rögtön orvosához szalad, tanácskozik. Kórisme: megrongált idegrendszer, a beteg az alvásra csakis nehezített körülmények közt lévén szokva, gyógyulása lehetséges. Vény: éji utazások, ha lehet gyorsvonattal. Tiszteletdíj hét és fél forint.

De mivel az orvosság kissé drága volt, Tóbiás úr csak minden négy hétben vett egy kanállal, azaz hogy: gyorsvonaton II-od osztályú jegyet váltott 40 mértföldre és vissza. S lám! gyógyulás következett be.

Ekkor találkozik gépész barátjával, elbeszéli baját és gyógy módját.

„Ostobaság”, mondja ez, „én olesóbban meggyógyítom. Ön kap egy ágyat, a melyben úgy fog aludni, mintha gyorsvonaton Bécsből Orsováig utaznék.”

S úgy is lett. Négy hétre e találkozás után a mechanikus Tóbiás úrnak hozza az ígért ágyat; távolról valaki biz azt olyan középkorbeli kinzó eszköznek nézhetné, annyi emeltyű, kerék, csavar stb. volt rajta. Elmagyaráztatta magának, hogy

különféle gomb megnyomása által a vonat mozgása és lármája, az ajtók becsapása, a mozdony füttyölése és nyögése miként idézhető elő, és Gnabbelmeier alig várta az estét, hogy próbát aludhassék.

Elővigyázatból csak a vegyesvonatú (bumli) registert nyomta meg és csendesesen aludt, a mikor pedig gyorsvonatra igazította, horkolt mint a gőzfűrés; évek óta nem izlett neki a reggeli szivar annyira, mint e házias vasúti utazás után.

Egy estén ezután, a kisvárosi kompánia a vendéglőben a szokottnál tovább maradt együtt és a rendesnél vigabban tölté idejét. Tóbiás úr szükségesnek tartotta tehát, hogy teljes erővel aludjék, s így express vonatot állított be két mozdonyval; e rendezés közben felfedezett az ágy ballábán egy eddig nem látott gombot, a melyet hasonlóképen megnyomott. Ágyba szállt, csengettetett és balfelére feküdt. Minden jól ment. Az ágy rázott és zöcskölt, a gép füttyölt, az ajtók kinyíltak és becsapódtak, s — Gnabbelmeier Tóbiás úr aludt mint a bunda.

Egyszerre lökést érez, azután még egyet, úgy érezte mintha felemelnék, forgatnák, az ágy eleven kezdene lenni, felágaskodik és oly erővel dobja ki gazdáját, hogy csontjai csak úgy recsescentek bele.

Gyertyát gyújt — az ágy oldalt fekszik, de sérülés rajta nincs. Nem igen hitt már az ördögös mesterségnek, az éj többi részét pamlagon tölté el és reggel barátjához rohant.

Ez nyugodtan végighallgatja, erről is amarról is kérdezősködik és végre arról: hogy hát azon a gombon nyomott-e, a melyik az ágy ballábán van elhelyezve? „Igen”, volt a válasz. „No, hát akkor egész tisztán áll előttem a dolog. A gomb, a melyet ön megnyomott, a kisiklási register volt.”

teket képező szálcának kocsonyás membránja elenyészik. Az üszöggomba azután érett állapotban fekete pornak látszik, voltaképen a tömegesen felépítő sporák halmaza.

A sporák azonban nem szűnnek meg szaporodni, mert kellő nedvesség mellett újra csirázásnak indulnak. A csiratómlő rövid, válaszfalakkal ellátott szálcát (promycelium) képez, melynek oldalain egyenkint vagy csucsan bokrétásan, új képletek, sporidiák — csiraanyagok — fejlődnek, s ezek szintazon módon csiraképesek. A sporidiák az üszög gyors és tömeges szaporodását eszközlék, mert másodrendű sporidiákat képesek fejleszteni. Alakjukra nézve az egyes fajoknál különféleké.

Az üszöggombának eddig öt jellemző faja és közel ötvenféleése észleltetett.

1. *Tilletia Tul.* Ismertető jele: sporái egysejtűek, sporidiái áralakúak, páronként egybekapcsolvák és a promycelium végén bokrétásan állanak.

2. *Ustilago Link.* Sporái egysejtűek, sporidiái többé-kevésbé gömbösek és egyenkint jelennek meg a promycelium oldalain.

3. *Urocystis Rabenh.* Sporái többsejtűek és csomósan jelennek meg. E csomókban a közepső sporák nagyobbak és sötétebbek a külsőknél. Sporidiái hasonlóak a *Tilletia* sporidiáihoz, csak hogy nincsenek párosan egybekapcsolva.

4. *Sorisporium Rudolpi.* Sporái hasonlóak az *Urocystis* magsejtjeihez, csak hogy a csomókba halmozott sporák mind egyenlők. A sporák két vagy több sejtből állanak.

5. *Geminela Schröt.* Sporái két vagy három egyenlő nagyságú sejtből állanak.

Tilletia. Csupán a gabnafélék maghónában, a polyvák közt és néha a leveleken élődik; tíz válfajjal bír, melyek sporái gömbalakúak, egysejtűek, simák vagy többé-kevésbé rácsosítottak; sporidiái, melyek a rövid, vastag tömlőalakú promycelium felső végén bokrétásan jelennek meg, áralakúak és középen alul H betű módjára párosan egybekapcsolvák. Ezen sporidiák ismét csiraképesek és oldalhajítások vagy megnyúlás és elfűzés útján szaporodván, másodrendű sporidiákat fejlesztenek.

Válfajai közül legnevezetesebb a *Tilletia caries* maghónüszög. Gömbalakú barna sporái a rácsosított külhámhártya — episporium — miatt kissé érdesek. Ezen búzaüszög feketebarna rozsbüzi mázoló por alakjában lép fel, mely néha a leveleken és a polyvák közt, de leginkább a magvakban jelenik meg. Ha csak az utóbbiakat tölti be, ezekbe annyira be van foglalva, hogy első tekintetre ezen élődő gomba jelenléte észre sem vehető. Szorosabb vizsgálat azonban azt mutatja, hogy a megtámadt növény polyvái mintegy legyezött képezve, távolabb állanak egymástól, mely oknál fogva a magvakat is tökéletlenebbül foglalják be. A beteg növények sötétebb színűek, bujábbak, később érnek meg és ekkor a felső levél feltűnően sárgul meg. A megtámadt magvak valamivel rövidebbek az épekénél, könnyebbek és a víz tetején úsznak; hamvas-barna színűek, igen vékony kéreggel ellátva, könnyen szétmorzsolhatók és liszt helyett fekete port, sporatómeget tartalmaznak. Ezen por kellemetlen büze a heringsólóra emlékeztet, mert valamint ez utóbbi, Trimethylamint tartalmaz.

Ezen üszöggör a legveszedelmesebb, sokkal veszedelmesebb, mint a később leírandó koromüszög, — *Ustilago carbo* — mert ez utóbbi sporái nem töltik be a magvak belsejét, hanem csak a virágzatot, míg a *Tilletia caries* által megtámadt magvak hasznavehetlenek, a termést megsemmisítik, avagy nagy mértékben csökkentik, ha pedig ép magvakkal egyetemben megőröltetnek, a lisztet bemocsokolják, élvezhetlenné teszik.

Említésre méltó még a *Tilletia laevis*. Sporái inkább tojásdadok, peteköralakúak, episporiuma azonban sima. Leginkább a tavaszi búza maghónát támadja meg. Büze és egyéb tulajdonságaira nézve megegyez az előbbivel. *T. controversa.* Ez a tönkölybúza magvaiban élődik. Kissé rácsosított episporiuma miatt sokáig közönséges maghónüszögnek — *T. caries* — tartott, Köhn azonban az ellenkezőt bizonyította be. *T. secalis.* Barna, gömbös sporái kisebbek, mint *T. caries*; egyszer észleltetett Ratibornál Szilárdiában, a rozsszemekben. *T. lolii.* Egészen olyan, mint *T. caries*; a szédítő és ütszéli vadócson élődik.

Dr. Hohenauer Ignác.

Mi történt a színházban?

Szombaton, mint halottak estéjén Raupachnak ismeretes öt felvonásos drámája „A molnár és gyermeke“ adatott elő. Az agg molnár szerepében O. Völgyi lépett fel, leányát Serédi Piffkó Lina játszotta, Konrád Abonyi volt, s Tóth Soma a sirásó; a játsszók közül e szereplők emelendők ki leginkább.

A Kolosvárt megjelenő „Magyar Polgár“ szerkesztőjének, K. Papp Miklósnak, a Királyhágón túlról ide hozott három szakaszos népszínműve „Judit asszony“ vasárnapon másodszor adatott elő.

A becsületes Sajgó Balázs (Abonyi) neje Judit (Serédi P. Lina) a legények gazdájával Szegő Andrással (Haray) szerelmi viszonyt sző. Balázs nezeit veszi valamely a házában, a mely „oly szent hely, mint a templom“, történt botránynak, a pletyka természetű Thúznának (Cséki Lina) házába való betolakodásakor. Judit asszony Andrással találkozott, s ezt látta meg Thúzné. Borsca (Abonyi Ella), Balázs fogadott leánya, minthogy Thúzné nem ismerte fel Judit asszonyt, magára vall, s Balázs haragjában elüzi házából Borscát. Judit asszony attól való félelmében, hogy Balázs őt s tán gyermekét is meg fogja ölni, mert szerelmi viszonyának nyomára jött, „ha kettőnk közül egynek vesznie kell, vessen ő“ szavakkal agyonlövi Andrást, a kit, mivel Balázs szűrében látja meg, férjének vél. A lövésre berohan Balázs, s végigterülve látja Andrást, mellette Juditot; felkapja a Judittól kilőtt puskát, s a berontó nép tetten értnek véli a gyilkost. Ezután tíz év múlva Balázs kibékül nejevel, a ki börtönben szenvedte le tettének büntetését. Erőszakolt meneti, lélektanilag indokolhatatlan cselekvényekkel telt darab, mely azonban több hatásos jelenettel bír. A gyermekek úgy beszélnek benne, mint a bölcsék, s egészen jó emberek követnek el benne szándékosan rossz tetteket. A tetőtől talpig becsületes Balázs, a ki az első felvonásban, leszámítva Borsca elleni kifakadását, minden ízében férfi, végre sentimentalismustól betegeskedik. Judit asszony minden ok nélkül csalja meg férjét, pedig jó természetűnek látszik stb. Ezek a darabnak kétségtelenül gyenge oldalai, melyeket a különben jó előadás sem volt képes eltakarni. Némethy Eötvös Borsca és Tóth Soma a második szakasz után kettős tréfás esch-tánczot lejtett, s osztakozott azon tapsokban és kihívásban, melyben Abonyiné, Váradi (mint Kelemen Ferencz), Abonyi, Serédi Piffkó Lina, Kövesi (mint a kovács-mester) stb. részesültek.

Szorgalmasabb színházlátogatóink még bizonyára fognak emlékezni a mult esztendei februárra, midőn Gyöngyösiné Mátrai Laura nálunk történet vendégszereplése alkalmával Bayard és Dumanoirnak „Egy nő, mint testőrtiszt“, közönségesen „Charlotte kapitány“ czim alatt ismeretes darabban mutatta be magát. Most, csaknem két év múlva, ugyanezen darabot láttuk, s hallottuk „Kapitány kisasszony“ czim alatt kedden, mindazonáltal Meilhac és Halévy átdolgozásában, Genée Richard szépen irt zenéjével, mint operettet. A portugalliai királyné sakkjátéka a tengernagygyal az operette szerzőinek eszméje, és „Charlotte kapitány“ monacói szegény nemesének helyét emitt Don Januario mesés gazdagságú brasíliai creol tölti be. Némethy, mint portugalliai királyné, Némethy, mint Lambert, Abonyiné, mint Fanchette a színesnő, s Várady, mint Don Januario, oly négy énekes volt színpadunkon, a milyent azon együtt még aligha láttunk; ha akarja, mindegyik elmondhatja magáról: anch' io sono pittore! az előadásról csak dicsérettel emlékezhetünk meg, mert igazgató és társulat megtett mindent, a mit oly mostoha körülmények között, a minőkben a pártfogás hiánya miatt jelenleg van színiügyünk, megtehetett. A dicsőség oroszlánrésze természetesen a „Kapitány kisasszony“-t, Abonyinét illeti, a ki a mindig jókedvű színésznő szerepében ellenállhatatlan gráciával játszott, s énekein és dalain mesteri könnyedséggel sikamlott végig. Nem kevesebb meglepetést keltett Várady érczes, erős hangja és vidám játéka, a melynek azonban érthetőbbnek kellett volna lennie. A brasíliai különössége nálunk azért tűnik fel, mert nem vagyunk a creol heves, s tán még inkább lázas gondolkozási és cselekvési módjához szokva. Némethy és Némethy, mint mindig, úgy ezen este is bizonyosságot tett róla, hogy a művészetet nem kenyerének, hanem elemének tekinti. Kövesi, mint főudvarmester, és Tóth Soma, mint Mungo, a szolga szerepét lelkiismeretesen, s általános meglepetést keltőleg oldotta meg. A karénekek jól voltak betanulva, s jól is mentek végbe; a kiállítás, a sakk-figurák stb., igazgatóknak s társulatunknak egyaránt becsületére válik. Portugallia lobogója kék-fehér zászló, a hol a színek sávjai nem vízirányosan egymás felett, hanem egymás mellett függőlegesen vannak elhelyezve, akként, hogy a rúd mellett egyharmadrész kék sáv után következik kétharmadrész fehér sáv a portugalliai koronás czimerrel.

„A javulás útja“ Revoy és Regnier-nek legújabb négy felvonásos színműve, a melyet Huszár Imre fordított magyarra, s a mely nálunk csütörtökön adatott elő, méltán dicsértetik jeles darabként. S azért sajnáljuk, hogy ha bár szívesen foglalkoznánk vele bővebben, úgy tartalma, mint különösen sikerült előadása miatt, ezt helyszűke miatt ezúttal nem tehetjük; ezúttal mondjuk, mert hisszük, hogy legalább még egyszer látni fogjuk ezt az igazán jelesen szerkesztett darabot, melyben az anya lemond azon kedvezményről, hogy forróan szeretett gyermekét magánál nevelje, hogy férjéhez a kitől elváltan él visszatérhessen, mert ezzel megmenthetni véli egy másik nőnek

becsületét, a ki mikor az egész világ megvetette kezét szorított vele. Reméljük egyúttal azt is, hogy a közönségnek ezen estén tanúsított túlságos és megfoghatatlan közönye helyett akkorra érdeklődés vonuland keblébe.

ÚJDONSÁGOK.

— **A bosnyák hadjáratot** egészen keresztül harcolt 38. gyalogezred e hó 16-án érkezik haza városunkba; a mint értesültünk az ügyvédikar kebelében mozgalom indult meg arra nézve, hogy fogadásuk ünnepélyes legyen. Helyeseljük az eszmét, mert a mi fiaink megérdemlik, hogy hősiességük miatt az itthoniak kitüntetéssel fogadják őket.

— **Mocsáry Lajos** képviselő úrnak lemondása folytán, mint halljuk, párhívei Sziládi Lajos könyvnyomdász urat léptetik fel jelöltül.

— **Lopott kendő** miatt egy a helybeli honvédszázárokhoz besorozott újoncz a katonai szabályok szerint fogsággal büntetett meg, s bajtársai előtt nyilvánosan megszégyenített. A legény a kendőt szállásadójánál lévő leánytól elorozta, s azután egy asszonynak adta el, kinél a megkárosult meglátta. Minthogy pedig az asszony a kendőt visszaadni vonakodott, a leány a főkapitányi hivatalban panaszt tett, a hol azután a tolvajlás nyomára jöttek. A megfenyített legény, hihetőleg a szégyenérzettel indítva, haza akart szökni Bajára; de az utána menesztett gyors nyomozás folytán még útközben Izsákon elfogott. A szökevény, valószínűleg a bekövetkezendő büntetéstől való félelmében, ennek folytán torkát elmetesztette.

— **A kecskeméti jogakadémia** kebelében újra megalakult a „Joghallgatókat segélyező egyesület“ s a folyó hó 3-án tartott tisztújító gyűlése alkalmával elnöknek Schwerer Fábian, alelnöknek Markovics Mór, főjegyzőnek Füvessy Imre, aljegyzőnek Szabó Károly, pénztárnoknak Csorba Pál, ellenőrnek Mocsári Géza; bizottsági tagokul p. Szappanos Sándor, Marton Imre, Gál Zsigmond, Muraközy Gyula, Pándy János, Fiala János; póttagokul Banó Imre, Szőke Ágoston, Neagöe István választottak meg.

— **Véres drámának** nyomaira akadtak Czegléd városának délkeleti részén. Több háznak lebontása után az alapok ásatása alkalmával volt kamra helyén csontokra akadtak. Ezek megvizsgáltván, rájöttek, hogy azok női hulla maradvékai. Minthogy a kérdéses helyen temető nem volt, csaknem kétségtelen, hogy a lebontott kamra valamely véres tetteinek színhelye. Általában az a hir kereng, hogy a talált csontok évekkal ezelőtt nővel Czegléden megszállt porosz kereskedő nejeének csontjai, a kinek akkoriban Czegléden hire hamva veszett, s a kinek azóta sem tudtak nyomára akadni.

— **A székesfehérvári kiállításnak** térdijai következően vannak megállapítva: a termekben és szobákban szabadon álló tér négyszög méterként 4 frt.; a fal mellett hosszmetérként 2 frt. másfél méter magasságig; másfél méternél magasabb tér igénybevételénél még további 1 frt.; a folyosókon hosszmetérként másfél méter magasságig 1 frt.; ennél magasabb térenél még további 50 kr.; az ideiglenes épületekben a térdij négyszög méterként 2 frt.; a szabad téren pedig 1 frt.

— **Folytatása** a kecskeméti jótékony Nőegylet által a boszniai sebesült katonák és ezeknek hátramaradt családjaik segélyezésére gyűjtött adományok kimutatásának. A VIII-ik tizedben. N. N. 20 kr., Spitzer Mórné 1 frt., Varga János 40 kr., Spieler Ignácné 60 kr., Kiss Elekné 30 kr., Polotini Babi 1 frt., Horváth Béláné 2 frt., özv. Ripacsné 26 kr., Hábel Jánosné 1 frt., Schwartz Lászlóné 1 frt., Juhász József 10 kr., Varga Sándorné 40 kr., Bódogh Károlyné 1 frt., Tóth Jánosné 1 frt., Kozacsek Ferenczné 1 frt., Tollas János 50 kr., Tassi Istvánné 10 kr., Magó Juliánna 10 kr., Szekules 5 kr., Bába Józsefné 20 kr., Fekete Istvánné 1 frt., Szelezki Jánosné 1 frt., P. Fekete Jánosné 3 frt., Blau Dávidné 50 kr., Paksi Istvánné 1 frt., Bende Györgyné 3 frt., Miklós Gy. 4 kr., Benkő Jánosné 10 kr., Grosz Lipótné 1 frt., Lipóczy Elekné 50 kr., Ugrik Mihályné 2 frt., N. N. 50 kr., Dékány Györgyné 1 frt., Lédeczy Istvánné 50 kr., Kun Gergely 50 kr., Jámbor János 1 frt., Banó Gábor 20 kr., Beke Imréné 20 kr., Faragóné 50 kr., Bódogh Mihály 20 kr., Zsámboki Ferencz 30 kr., Kovács Antalné 40 kr., Kerekes János 20 kr., Bimbó Antalné 20 kr., Rózsi Pál 30 kr., Német Andrásné 10 kr., Elefánti Ferencz 20 kr., Kovács János 10 kr., Fekete István 20 kr., Magyar Károly 20 kr., Fekete Antal 1 frt., Virág Istvánné 40 kr., Végh Imre 20 kr., Sándor Józsefné 50 kr., Zs. Kovács Imre 1 frt., Bódogh Imre 20 kr., Kiss Jánosné 30 kr., Fazekas Istvánné 10 kr., Szegedi János 20 kr., id. Szinyyai Imre 50 kr., Dubecz Jánosné 1 frt., Gróber Mátvás 1 frt., Kovács Mihály 1 frt., Nagy Pál 20 kr., Orbán István 20 kr., Szegedi Gábor 4 kr., Szegedi György 10 kr., Gyuris Imre 10 kr., Banó Mihály 30 kr., Ambrázil Imre 30 kr., N. N. 2 frt., Bábiczkine Jozefa 1 frt., Nagy

Gáspár 20 kr., Szekeres Ferencz 20 kr., B. Hajagos Jánosné 10 kr., Kocsák Pál 50 kr., Végh Jusztí 1 frt., Kohajda György 20 kr., Kun Gergely 40 kr., Kincses Sámuelné 10 kr., Selem Antalné 1 frt., Király Istvánné 20 kr., Fekete István 20 kr., Vince Ferencz 20 kr., Bakonyi Mihály 20 kr., Kovács Pál 20 kr., Tollas Ágnes 50 kr., Buzsik Erzsébet 20 kr., Laczkó József 40 kr., Faragó János 20 kr., Nota Jánosné 40 kr., Kuczka Péter 20 kr., Bera István 10 kr., Sütő Istvánné 5 kr., Gyenes József 20 kr., N. Józsefné 10 kr., Farkas János 20 kr., Piroška János 20 kr., Kiss Pál 20 kr., Rada Anna 10 kr., Gál József 80 kr., Pataki Sándor 20 kr., Tollas Sándorné 50 kr., N. N. 10 kr., Dudok Ferencz 30 kr., N. 4 kr., Virág István 20 kr., Magyar Vincze 50 kr., Nyúl Istvánné 2 frt., Csáki Józsefné 50 kr., Rimóczy Mihályné 1 frt., Molnár Lászlóné 60 kr., Bodor Béni 50 kr., Mészáros Ferencz 1 frt., Polotini Sándorné 1 frt., Harkai József 1 frt., Bleyer László 2 frt., Fórián Júlia 4 lábravalót és 4 félkendőt. — A IX. tizedben. Gyűjtők: Erdélyi Erzsébet elnök. Csókás Józsefné, B. Kiss Mihályné és Harkai Józsefné bizottsági tagok. Csillag Sámuelné 1 frt., B. Hajagos Mihály 10 kr., Vékony Lászlóné 4 kr., Benedek László 10 kr., Cs. Kovács István 1 zsák burgonyát, Szalai István 20 kr., S. Kovács János 30 kr., Kulesár Mihályné 10 kr., Baracsi György 10 kr., Nyers Józsefné 20 kr., Orosz Ferencz 20 kr., Orosz Pizsi 20 kr., N. Mihály 50 kr., öz. Szarvas Jánosné 40 kr., Herczeg György 50 kr., Földváry Róza 20 kr., Dékány János 10 kr., Dudás Istvánné 20 kr., Kerekes János 10 kr., Hajagos Pálné 10 kr., Sáfár György 4 kr., Szabó Imre 20 kr., Ujvári József 20 kr., Orbán Péterné 20 kr., Papp György 30 kr., Oláh János 20 kr., Kerekes Istvánné 8 kr., Fekete Mihályné 20 kr., Tóth Magdolna 10 kr., Dobai Eszter 20 kr., Herczeg Gáborné 6 kr., Herczeg Györgyné 10 kr., Zubornyák Sándor 20 kr., Király József 10 kr., Kátai János 10 kr., Kátai Imre 10 kr., Kátai János 10 kr., Szilvásy Ferencz 10 kr., Nyers Jánosné 10 kr., Tóth Ferencz 10 kr., Farkas István 20 kr., Pintér József 10 kr., Hajnal Imréné 10 kr., Kuczik Istvánné 4 kr., Mutátsz András 10 kr., Piszman József 10 kr., Beszédes István 10 kr., Sütős Antal fél zsák burgonyát, Erdélyi József 10 kr., Szabó Lajosné 10 kr., Tassi Péter 10 kr., Sáfár Mihály 10 kr., Nyúl Rozália 1 frt., Farkas Ferencz 20 kr., Juhász József 10 kr., Váci Antal 10 kr., Máté Pálné 50 kr., H. Kiss István 40 kr., Szabó József 10 kr., Reznicek János 50 kr., Dubecz János 10 kr., Szelei István 12 kr., Szabó Antal 20 kr., Gedai Antal 20 kr., Buczkó Mihály 10 kr., Bódogh István 40 kr., Majtner Miksa 50 kr., S. Tóth József 30 kr., Szekeres Józsefné 10 kr., Kovács Döme 10 kr., Körös József 10 kr., Gyurácz Ferencz 20 kr., Borbély György 20 kr., Kovács Jánosné 10 kr., Tóth Elek 14 kr., Steinwurz József 30 kr., Sándor László 1 frt., Danics István 20 kr., Bálint József 4 kr., Kocsis Gáborné 20 kr., Zana Ferencz 20 kr., N. 50 kr., Cs. Kovács Sándor 10 kr., Végh Mihály 1 frt., Ubornyák Menyhért 20 kr., Kósa Mihály 10 kr., Kovács József 10 kr., Szabó László 30 kr., Danics József 20 kr., Oláh Imre 10 kr., Nagy Pál 20 kr., Fekete József 20 kr., Györe Ferencz 10 kr., öz. Szabó Teréz 10 kr., Kuhn Elekné 10 kr., Faragó Ferencz 10 kr., Kék Sándorné 10 kr., Kis Györgyné 4 kr., Miklós Antal 10 kr., Szelezcki Pálné 30 kr., öz. Farkas Sándorné 10 kr., Varga Gergelyné 30 kr., Török Istvánné 5 kr., Dégi József 20 kr., Somodi Sándor 20 kr., Vajda Györgyné 10 kr., N. Ferencz 10 kr., Sütő Péterné 10 kr., Markó Istvánné 10 kr., Sziriák Mihályné 10 kr., Rimóczy János 20 kr., Somodi Imre 10 kr., Kis Imréné 10 kr., Kovács Mihály 10 kr., Preczkó Jánosné 4 kr., Horváth István 8 kr. — A X-ik tizedben. Gyűjtők: Kecskés Pálné elnök. Parragh Laura, Zolnai Antalné és Szabó Mihályné bizottsági tagok. Kecskés Pálné 1 frt., és 6 db. zsebkendőt, Ujvári Györgyné 10 kr., Nagy Lászlóné 20 kr., Pácsa Sándorné 30 kr., Pácsa József 50 kr., Kalán József 10 kr., Prikkel Imréné 50 kr., Nagy Jánosné 1 frt., Horváth Lászlóné 1 frt., Szabó Istvánné 1 db. huszast, Csorba Istvánné 20 kr., S. Kovács Istvánné 20 kr., öz. Gaál Jánosné 1 frt., öz. Fekete Lőrinczné 50 krajczárt.

— Csiky Gergelynek „A jóslat“ című pályanyertes vigjátéka hollandi vastag papírra nyomva és aranyzöld és ajándékkötetben, az „Elzevir-könyvtár“ kötetének kiállításában november hó közepe táján „Tettye Nándor és társa“ budapesti könyvkereskedő cégnél megjelent. Ugyanott jelent meg a szinpadunkon is bemutatott „Az ellenállhatlan“ című pályadíjnyertes vigjáték. A mutatvány-lapból itélve a nyomás meglepően szép lesz.

— Tábornszky és Parsch nemzeti zenemű kereskedésében megjelent az 1877. évi „Jogász Csárdás“ zongorára szerző Rácz Pál. Ára 60 kr.

Tudósítás a kecskeméti hetivásárról.

1878. november 8-án.

Tisztabúza hektolit.	76—80 kl.	5.80	któl	6.25	krig.
Elegy	70—75	4.22	„	4.55	„
Rozs	70—72	3.60	„	3.90	„
Árpa	60—62	3.25	„	3.57	„
Zab	36—40	2.42	„	2.76	„
Kukoricza	68—70	2.43	„	2.60	„
Köles		3.40	„	3.57	„
Burgonya		80	„	1.20	„

Sub rosa üzenetek.

38. Gróf Zichy Jenő Ő Moltóságának Székesfehérvárott. A kiállítás érdekkel figyeljük meg s azzal is kísérjük. A küldött névsort ezúttal is felhasználjuk; a csoportoknak berendezését, az elnökök, alelnökök és jegyzőknek megnevezését s az alkotó tagok számának felemlítésével lapunk június 2-án megjelent 22-ik száma hozta; a bejelentésekre való felhívásról, minthogy későn jutott kezünkbe, olvasó közönségünket az október hó 6-án megjelent 40-ik számban értesítettük. Moltóságod ajánlatát a legnagyobb köszönettel vesszük, de csak kötelezettség elvállalása nélkül fogadjuk el.

39. Dr. Horváth János úrnak Budapestben. Mi csak oly leveleket közölhetünk, a melyeknek tartósabb érdeke van, ha e kelleke megvan s egyébként beválik, mihelyt lehet, közöljük.

40. Csulyok Béla úrnak helyben. Közöljük.

41. Sz. L. úrnak helyben. A novella tárgya nem új ugyan, de alkalmilag tán napfényt lát.

Felelős szerkesztő: Dr. BELICZAY JÓNÁS.

Főmunkatársak:

Hornyik János, Kiss Lajos, Dr. Tassy Pál.

Alig van betegség, melynek oly sok gyógyszer közzéhetné létezését, mint a mellszorulásnak s ezen többé vagy kevésbé értéktelen gyógyszerek feledésbe jutottak, a mint nagyon is megérdemelték. Azon rendkívül jótékony hatás ellenben, melyet a kátrány a lélegzési szervek minden betegségére gyakorol, számtalan kísérletre adott alkalmat, melyekből kitűnt azon tény, hogy a mellszorulások ellen a Guyot-féle kátrány-tokoescák kétségbevonhatlanul a leghatályosabb gyógyszerek közé tartoznak. Legtöbb esetben a kátrány-tokoescák-ból minden étkezéskor 2—3-at véve, majdnem azonnali meg-hülést idéz elő, a mi magától érthetőleg, nem zárja ki, hogy elévült bajoknál ezek használatát egy ideig folytatni kell. Miután azonban a Guyot-féle kátrány-tokoescák első használata után még tetemes könnyebbülés áll be a beteg állapotában, ez már magától is addig fogja használni ezen szert, még teljesen meg nem gyógyul. E mellett az egész gyógymód nem kerül többé, mint naponta 10—20 krajczár, bizonyára szerénynek mondható összegbe.

Hogy valódi Guyot-féle kátrány-tokoescát nyerhessen a vevő, figyelje meg, hogy a valódiak üvegcséjének címkéjén Guyot úr neve háromszínű nyomásban van feltüntetve.

Raktár: Molnár János gyógyszerész úrnál. (2—2)

H I R D E T É S E K.

Határozott óvás hamisítás ellen!
27 éven át kipróbálva!
Dr. POPP J. G.
cs. k. udvari fogorvos (Bécsben, Bognergasse 2.)
Anatherin-präparatumai.

Üres fogak kitöltésére
nincs hatályosabb és jobb szer, mint fogónja, melyet mindenki könnyen és fájdalom nélkül behelyezhet odvas fogaiba, mely aztán a fogrészekkel és foghússal teljesen egyesül s a fogakat a további elromlástól óvja s a fájdalmat csillapítja.

Anatherin-szájviz
üvegben 50 kr., 1 frt., 1 frt. 40 kr. a legkitűnőbb szer, csúszos fogfájdalmakban, gyulladásoknál, a foghús daganatai és sebeinél; fölolvastja a létező fogkövet és megakadályozza annak új képződését; az ingó fogakat a foghús erősítése által szilárdítja; s midőn a fogakat a foghúst minden ártalmas anyagtól megtisztítja, a száznak kellemes frisseséget kölcsönöz és már rövid használat után eltávolítja a kellemetlen szagot.

Anatherin-fogpasta.
Ezen készítmény a lehelet frissességét és tisztaságát fentartja: azonkívül a fogaknak hófehérséget kölcsönöz, azok romlását megakadályozza és a foghúst erősíti. — Ára 1 frt. 22 kr.

Dr. Popp J. G. növény-fogpora.
A fogakat oly szépen tisztítja, hogy annak naponkénti használata által nemcsak a közönséges fogkö el-távolíttatik, hanem a fogak zománcza is mindinkább tökéletesbül. Egy doboz ára 63 kr. o. é.

Popp aromatikus fogpasztája.
Sok év óta a legbiztosabb övszernek fogfájás ellen és a legkitűnőbb szernek van elismerve a szájüreget és a fogak ápolására és fentartására. Egy db. ára 35 kr.

Figyelmeztetés!
Előforduló hamisítások következtében bátor vagyok a t. cz. közönséget figyelmeztetni, hogy minden palaczk az óvásjegy kivül még egy czimmal: (Hygea és Anatherin-präparatumai) ellátva van, mely egy tisztán átlátható víznyomáson az állami sást és a czímet mutatja.

Kapható: Kecskeméten Molnár János, Nagy-Körösön Schefcsik M. és Tarkay C. r., Czegléden Persay A., Félégházán Hoffer A. özevgyénel, Szolnokon Boár, Szabad-Szálláson Rosznyay M., Kis-Körösön Gubás gyógyszerész uraknál és Csongrádon a gyógyszer-tárban. 208 (14—12)

Mindazok,
kik köszvény, csúsz és az ezen bajokból eredő bennlások stb.-ben szenvednek,

bár ha már minden kigondolható gyógy-módot minden eredmény nélkül megkísér-lettek volna is, s bár ha már még a reménységgel is, teljes egészségöknek va-laha visszanyerhetésére végleg felhagytak volna is, ha már oly sok mindent meg-kísérlettek, forduljanak utóljára még **Moes-singer L. G. úrhoz Frankfurtban a Majna** mellett. Ennek gyógymódja által magában

az utolsó hónapban is sok számon szabadultak meg nyavalyájuktól tökéletesen, s Moessinger úr a gyógy-mód előtt, mely mellesleg mondva nem is valami nagy pénzbeli áldozatokat igényel, mindenkinek megengedi, hogy magának eredményei felől felvilágosításokat sze-rezzen; mi czéلبől egy tőle vagy ezen lap kiadó-hivatala által ingyen megszerezhető röpiratban nagy-számú minden rendű meggyógyult egyének czímét közli. A kezelés mint felettebb észszerű bizonyult be. Moes-singer úr voltaképen a beteg-től csak a baj és annak előrehaladottsága rövid leírását kívánja, s azzal ő a be-teteggel közli megszabott rendeleteit. Magyarul is levelez. 157 (3—1)

9284.

1878.

Hirdetmény.

A város által élelmezett szegények részére 30 db. posztó öltöny, 30 db. téli rékli és 60 pár feherruha árlejtéseni beszerzése a városi tanácsnak 9284/1878. számú végzésével megrendeltetvén, árlejtési határidőül f. évi november hó 20-ik napjának reggeli 9 órája a gazdasági hivatalba kitűzetett, melyre a vál-lalkozni akarók annak kijelentésével hivatnak fel, hogy ezen ruhaneműkhez szükséges anyagokat vál-lalkozó lesz köteles kiszolgáltatni.

Kecskemét, 1878. november 6.

159 (2—1)

A gazdasági osztály által.

Eddig nincs fölülmulva.

MAAGER W.-féle

cs. kir. kizár. szabad. valódi min. tisztított

CSUKAMÁJ-OLAJ

Maager Wilhelmtől Bécsben,

az első orvosi tekintélyek által megvizsgált és könnyen emészthetőségé-nél fogva gyermekeknek a **mell- és tüdőbajok, görvély, hátyog, daganat, bőrkütegek, mirigybetegs-gek, gyengeségek** stb. ellen különösen ajánlt és rendelt legtisztább és legjobb, *) legtermészetesebb és elismert hatást szer. **1 frtos palaczkokban** gyári rak-tárban **Bécs, Heumarkt Nro 3** (2*), úgymint az osztrák birodalom leg-több gyógyszer-táraiban és jóhírnevű anyagárú-kereskedéseiben valódi minőségben kapható.

Kecskeméten: Molnár János gyógyszerésznél; Czegléden: Persay Sándor gyógyszerésznél; Szolnokon: Horánszky István gyógyszerésznél.

*) Újabb időben több özég háromszegletű palaczkokat tölt meg tisztán csukamáj-olajjal, és a közönségnek mint „MAAGER“ valódi tisztított csukamáj-olajat igyokoznak eladni. Az efféle rászédések kikérülése végett kértük csupán azon palaczkokat „MAAGER“ valódi tisztított csukamáj-olajjal töltötteknek tekinteni, a melyeknél az üvegben, a czímkén, zárcupak és használati utasításon a „MAAGER“ név áll. **) Ugyanitt létezik a Schaffhausen „nemzetközi külélek-ananyagár“, Hall és Ruckel new-yorki, „Sozodont“ gyár és Hartenstein & Co. hűveljűdék-gyáraknak Chemnitzben főraktára. 158 (6—1)

Két tanonc

előnyös feltételek mellett elfogadtatik

Spitzer József és fia

könyvkereskedésében.

154 (3—2)